

Innspill til scenekunststrategi i lys av koronapandemien

Dansens Hus

Dansens Hus drives som en programmerende scene. Gjennom vår scene i Oslo og gjennom ansvaret for turnénettverket Dansenett Norge utgjør vi en del av infrastrukturen for dans, den norske og internasjonale. Vi samarbeider tett med det ikke- institusjonelle dansefeltet, både i Norge og internasjonalt og med andre programmerende scener, regionale kompetansesentre med flere. Dette nevnes innledningsvis fordi det vår plass i dette økosystemet påvirker hvordan vi råkes av pandemi akkurat nå, og viktigere i dag - hva vi mener vil være viktig post korona.

Dansens Hus og Korona. Kort om utfordringer og tiltak

Som institusjon i Oslo har DH vært rammet særs hardt av smitteverntiltak knyttet til Korona. Dette har medført måneder med stengte saler, stor grad av uforutsigbarhet (både for oss og ikke minst involverte kunstnere), et enormt planleggingsarbeid og stor arbeidsbelastning på organisasjonen. Vår virksomhet er i stor grad tuftet på internasjonalt samarbeid, og vi rammes også hardt av reiserestriksjoner, som har hatt stor innvirkning på vårt program. Økonomisk har det medført sterkt reduserte egeninntekter fra billettsalg, event og cafedrift. Også Dansenett Norges turnéaktivitet er rammet, med omtrent 40 % avlyste forestillinger i 2020. Vi har benyttet perioden til å i stor grad og så langt det har vært mulig tenke alternativt når det gjelder publikumstilbud i form av alternative analoge (utendørs) og digitale tilbud. Videre har vi hatt kontinuerlig produksjonsaktivitet der kunstnere har gjennomført prøver og produksjon på våre scener.

Usikre utfordringer – treffsikre tiltak?

Hvilke *ettervirkninger* av pandemien vil så vi, som institusjon og som felt, være rammet av – og hvilke *tiltak* bør igangsettes? Utfordringen med dette spørsmålet er at vi ikke vet *hvor* rammet vi vil være. Vi kjenner ikke langtidskonsekvenser for publikumsoppslutning eller kunstproduksjon. Vi vet ikke om publikum vil løpe til teatersalene, eller foretrekke Netflix på nyervervet hytte. Vi vet ikke om kunstproduksjon i det frie feltet vil blomstre eller om lovende dansekunstnere heller velgere sikre inntekter i andre bransjer. En utfordring som vil følge oss også etter at pandemien er over, er at avlysninger har medført en situasjon der en rekke kunstnere nå ikke har fått vist sine produserte verk. Dette vil skape økt press på programmerende scener i tiden etter korona. I slike usikre tid vil det være behov for oppdatert kunnskap om konsekvenser, lydhøre politikere og treffsikre kompensasjons og stimuleringsordninger både til institusjonene og det frie feltet også i en overgangsperiode post korona.

Prosjektøkonomien og infrastrukturen for dans

En pandemi blottstiller og forsterker svakheter som allerede ligger i systemet.

Freelance kunstnere og teaterarbeider er blant dem som rammes hardest, med langvarig bortfall av arbeids- og inntektsmuligheter. Pandemien synligjør behov for å styrke infrastruktur for dans og fri scenekunst fremover. Dette gjennom å 1) styrke stabile og flerårige støtteordninger gjennom kulturfondet, 2) styrke programmerings og co-produksjonsøkonomien til programmerende hus og regionale kompetansesentre for dans, og 3) satse på å bygge opp arbeids- og turné muligheter for dansekunstnere nasjonalt gjennom Dansenett Norge og 4) styrke internasjonale arbeidsmuligheter gjennom f.eks. reisestøtteordningen og annen typeprosjektstøtte. Endelig bør vi huske på at vi også er en viktig del av den internasjonale infrastrukturen for dans og scenekunst. Vår rolle er ikke kun å sende kunstnere ut i verden, men også vise internasjonal scenekunst her hos oss.

Kraften i det digitale

Stengte publikumsdører har gitt scenekunstinstitusjonene mulighet til å teste ut det digitale mediet. Også vi på Dansens Hus har kastet oss inn ulike varianter av digitale formidling, fra mindre formidlingsarrangementer til større kunstprosjekter. Vi har nådd publikum som ikke ellers hadde hatt mulighet til å oppsøke oss. Vi har lært og utviklet kompetanse, men sitter igjen med en igjen med respekt for at dette er et fagfelt vi som scenekunstinstitusjon bare skrapper i overflaten av, og som er enormt ressurskrevende å gjennomføre. Ikke minst er det et relativt omfattende gjestående arbeid knyttet til rettighetsavklaring.

Hva er den digitale scenekunstformidlingens plass post – korona? Hvilke deler har kun vært *substitutter* for fysiske publikumsmøter og hva kan være et godt supplement videre? Vårt utgangspunkt er at scenekunst og dans først og fremst er et fysisk møte mellom scene og publikum, og det er her vi har vårt samfunnsmandat og det er her vi også i fortsettelsen må legge ned våre ressurser. Det er likevel potensiale i digital formidling som det er verdt å se nærmere på. Dette bør behandles grundig og ikke minst kritisk i en scenekunststrategi. Hvorfor skal scenekunst digitaliseres? For hvem gjør vi dette? Og ikke minst – hvordan og av hvem? Hvis man ser for seg at det digitale har en plass i fremtidens formidling av scenekunst, må det legges en grundig plan og tildeles ressurser. Vi mener her at det kan være en mer hensiktsmessig bruk av ressurser å f.eks. å bygge eller legge til rette for å bygge en struktur med ansvar for filmproduksjon og strømming av scenekunst. Vi leverer gjerne innhold, men vi ser behov for en kompetent samarbeidspartner.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill, og ønsker dere lykke til med kommende scenekunststrategi.

Oslo 2.3.2021

Samme Raeymaekers, Kunstnerisk og daglig leder
Sunniva Steine, Administrativ leder